

- Uvod • Simptomi • Dijagnoza i liječenje

Uvod Spastički krivi vrat je bolni povremeni ili kontinuirani grč vratnih mišića, koji dovodi do rotacije i naginjanja glave prema naprijed, nazad ili postranično.

Krivi vrat se javlja u 1 od 10.000 ljudi i češći je u žena (oko 11/2 put). Bolest se može razviti u bilo kojoj dobi, ali najčešće se javlja u dobi od 30-60 godina. Uzrok je najčešće nepoznat. Stanja poput hipertireoze, sistemske infekcije nerava, tardivne diskinezije (abnormalni pokreti lica kao posljedica antipsihotičnih lijekova) i vratnih tumora, mogu uzročiti krivi vrat.

Rijetka je pojava krivog vrata u novorođenčadi čiji je uzrok ozljeda vratnih mišića tokom teškog poroda. Kod djece krivi vrat može nastati zbog razrookosti, koštanih deformiteta gornjeg dijela kičme ili anomalije leđnih mišića.

Simptomi

Bolni grč vratnih mišića može početi iznenada a može se javljati povremeno ili kontinuirano. Strana u koju se glava rotira i saginje zavisi o tome koji su mišići zahvaćeni. Trećina ljudi koja ima ovaj poremećaj, također ima i grčeve u drugim područjima tijela, najčešće u očnim kaptcima, licu, čeljusti ili šaci. Grčevi se pojavljuju bez ikakvog predznaka i rijetko za vrijeme spavanja.

Krivi vrat može uzročiti blage simptome, ali i ozbiljne i nepopustljive. Oko 10% - 20% ljudi koji boluju od toga, obično mladi ljudi sa blagim simptomima, oporave se bez liječenja unutar 5 godina. U većine dolazi do pogoršavanja simptoma tokom 1-5 godina, nakon čega se stanje stabilizira. Simptomi krivog vrata mogu se javljati čitavog života, uzrokujući neprekidnu bol, ograničene pokrete vrata i nepravilno držanje.

Dijagnoza i liječenje Za vrijeme pregleda dojenčeta, doktor može primijetiti oštećenje mišića koje može uzročiti krivi vrat. Pri postavljanju dijagnoze u veće djece i odraslih, doktor detaljno ispituje o prijašnjim ozljedama i drugim smetnjama u vratu. Različite dijagnostičke metode, kao što su Rtg snimanje, CT, MRI, ponekad mogu ukazati na specifični uzrok grčenja vratnih mišića, premda je to rijedak slučaj.

Kad se uzrok krivog vrata dijagnosticira, kao što je npr. abnormalni rast kostiju, liječenje je obično uspješno. Međutim, kad je uzrok bolest nervnog sistema ili kad je uzrok nepoznat, liječenjem se teže kontroliraju grčevi.

Ponekad se grčevi mogu privremeno olakšati fizikalnom terapijom i masažom. Jednom vrstom masaže se vrši lagan pritisak na čeljust iste strane na koju je glava rotirana.

Lijekovima se može reducirati grč mišića i nevoljne kretnje u skoro trećine oboljelih, a moguće je i kontrolirati grčevitu bol. Najčešće se koriste antiholinergični lijekovi, koji blokiraju specifične nervne impulse i benzodiazepini, koji su blagi sedativi. Rjeđe se prepisuju lijekovi za opuštanje mišića (miorelaksansi) i antidepresivi. Nekoliko injekcija male doze tvari koja uzrokuje botulizam smanjuje bol i grč (spazam), te omogućuje prirodniji položaj glave, to poboljšanje može trajati nekoliko mjeseci.

Hirurško odstranjenje nerva za nefunkcionalni vratni mišić može se izvršiti u slučaju kada druga terapija nije djelotvorana.

Psijhijatrijsko liječenje može pomoći u slučajevima u kojima emocionalni problemi pogoršavaju spazam.

U prirođenim slučajevima krivog vrata, sa intenzivnom fizikalnom terapijom kojom se rasteže oštećeni mišić, treba započeti u prvim mjesecima života. Ako se s fizikalnom terapijom kasno započne ili ako ne dovode do poboljšanja, mišić se mora liječiti hirurški.